

Звіт
робочої групи з вивчення та самооцінювання
системи оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

1. *Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень*

► Критерій 2.1.1. Отримання інформації про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів

У Чернівецькій ЗОШ I-III ст. №37 здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

Ми використовуємо єдині підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів:

- Вимоги до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності;
- Оцінювання ґрунтується на позитивному підході, що, передусім, передбачає врахування рівня досягнень учня.
- Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Розроблення, оприлюднення та інформування про критерії оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів:

- має у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- дозволяє гарантовано досягти і перевищити результати;
- заохочує учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- дає можливість розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- використовує самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Система оцінювання у Чернівецькій ЗОШ I-III ст. №37 забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та розуміння, як і за що їх оцінюють.

Процес інформування і оприлюднення критеріїв для здобувачів освіти розпочинається із Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених Міністерством освіти і науки України. При цьому учителі школи керуються діючими нормативними документами

Дані критерії оцінювання, запропоновані МОН, є загальними для всіх учителів школи і використовуються як основа, за допомогою якої вибудовується система оцінювання у закладі. При виконанні обов'язкових видів роботи вчителі користуються розробленими критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми, освітню програму, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття, індивідуальні та вікові психофізіологічні особливості дитини. Інформація про Критерії оцінювання доноситься учителями до учнів та батьків у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах, електронною поштою.

Адміністрація закладу здійснює контроль за системою оцінювання вчителів через спостереження за проведенням навчальних занять, вивчення оприлюднених критеріїв оцінювання, розглядаючи дане питання на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднань. Ознайомлення батьків і учнів з правилами і процедурами оцінювання завжди відбувається на початку навчального року і впродовж навчального року.

Для кожного предмету вчителями – предметниками школи підготовлено необхідні пам'ятки щодо Критеріїв оцінювання учнів у закладі освіти. Формуючи систему оцінювання у закладі освіти, педагогічний колектив керується тим, що оцінка має стимулювати учнів до навчання, а не використовуватись для покарання.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи оприлюднена у закладі освіти інформація про Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів?
- Чи систематично інформуються учні про Критерії оцінювання навчальних досягнень при виконанні обов'язкових видів роботи, різних організаційних формах навчальних занять?
- Чи вважають учні оцінювання навчальних досягнень у закладі освіти справедливим?
- Чи поінформовані учні і батьки про правила і процедури оцінювання з предмету або курсу (спецкурсу, курсу за вибором)?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчальних занять).
- Опитування (анкетування учнів).
- Вивчення документації (оприлюднені критерії оцінювання)

Результати опитування вчителів (у опитуванні брали участь 53 вчителів)

Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмету (предметів), які викладаєте?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	розробляю самостійно для кожного обов'язкового виду роботи	13	24,6
2	адаптовую критерії, запропоновані МОН	26	49
3	використовую критерії, запропоновані МОН	14	26,4
4	вважаю, що критерії не потрібні для оцінювання результатів навчання учнів.	-	--

Результати опитування учнів (брало участь 165 учнів)

Ви отримуєте інформацію про критерії оцінювання результатів Вашого навчання (підстави виставлення оцінок)?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	від учителів на початку навчального року або семестру	77	47

1.	під час виконання різних видів робіт на уроках	87	53
1.	через електронну пошту, месенджери	6	4
1.	тільки у разі звернення до вчителя	17	10
1.	не отримую, навіть у разі звернення до вчителя	3	2
1.	користуюсь інформацією з інтернету	6	4
1.	у жоден із зазначених способів не отримую	1	0,6
1.	Інше	3	2

► **Критерій 2.1.2. Реалізація компетентнісного підходу до навчання**

У Чернівецька ЗОШ I-III ст.№37 система оцінювання сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

Освітній процес у школі спрямовується на формування і розвиток ключових компетентностей, посилення ролі особистісного чинника в засвоєнні навчального матеріалу. Вчителі Чернівецька ЗОШ I-III ст.№37 використовують такі підходи до формування критеріїв оцінювання:

- оцінюють не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальну працю та успіх кожного учня;
- позитивно оцінюють досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль та старань дитини. В цьому є мотивуюча роль оцінювання;
- оцінюють рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку.

У системі оцінювання навчальних досягнень учнів у закладі, крім традиційних, вчителі використовували інші творчі види оцінювання, особливо, під час здійснення дистанційного навчання. Усі оцінки з навчальних предметів поточні, за семестри, за рік, результати державної підсумкової атестації здійснюється у балах відповідно до критеріїв, затверджених МОН.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи спрямована система оцінювання навчальних досягнень учнів на перевірку рівня оволодіння учнями ключовими компетентностями?
- Чи оприлюднюються вчителями критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у КЗ “Академічна гімназія Кропивницької міської ради”?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).
- Вивчення документації (критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти).

► **Критерій 2.1.3. Справедливість та об’єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів**
Здобувачі освіти Чернівецька ЗОШ I-III ст.№37 у цілому вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об’єктивним. Система оцінювання навчальних досягнень учнів сприймається учнями закладу як зрозуміла, чітка і справедлива.

Для того, щоб у закладі система оцінювання сприймалась учнями як об’єктивна і справедлива, зроблено наступне:

1. На основі критеріїв, розроблених МОН, вчителі розробляють критерії оцінювання для виконання обов’язкових видів роботи і ознайомлюють з ними учнів.
2. Відбувається обов’язкове оприлюднення критеріїв оцінювання.
3. Впроваджується самооцінювання і взаємооцінювання учнів.

4. Використовується учнівське портфоліо як спосіб оцінювання навчальних досягнень (у початковій школі).

5. Впроваджується формувальне оцінювання.

Педагоги закладу постійно враховують думку учнів та їх батьків щодо системи оцінювання. Це реалізуємо шляхом опитування учнів, а також спілкуванням з батьками під час відвідування ними школи, проведення батьківських зборів.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи оприлюднені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у закладі?
- Чи використовується у закладі освіти формувальне оцінювання?
- Чи вважають учні оцінювання їх навчальних досягнень у закладі освіти справедливим?

Методи збору інформації, які було використано

- Опитування (анкетування учнів і батьків).

Результати опитування учнів (брало участь 165 учнів)

Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші результати навчання?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	оцінюють справедливо	66	40
1.	у більшості випадків оцінюють справедливо	90	55
1.	у більшості випадків оцінюють несправедливо	8	5
1.	оцінюють несправедливо	1	0,6

1. *Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти*

У КЗ “ Академічна гімназія Кропивницької міської ради ” здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти. Основним індикатором вимірювання результатів освітньої діяльності учнів школи є їхні навчальні досягнення.

Відбувається постійний моніторинг системи оцінювання навчальних досягнень учнів з боку адміністрації закладу освіти.

Двічі на рік проводиться підсумковий моніторинг оцінювання результатів навчальних досягнень учнів . Основною метою такого моніторингу є виявлення об’єктивного та раціонального підходу до оцінювання навчальних досягнень учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їх навчальних досягнень.

Основні завдання, які вирішуємо за допомогою моніторингу навчальних досягнень учнів:

1. Вивчення якості освітнього процесу.
2. Удосконалення оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів.
3. Простеження компетентнісного підходу у системі оцінювання навчальних досягнень учнів.

Для моніторингу системи оцінювання навчальних досягнень учнів використовуємо:

- результати ДПА у початковій, базовій та старшій школі;

- підсумкове оцінювання учнів у класному журналі.

У Чернівецька ЗОШ І-ІІІ ст.№37 використовуємо такі способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів:

- порівняльний аналіз між результатами ДПА та підсумковим оцінюванням учителя з предмету (курсу);
- аналіз середнього балу класів за підсумками семестрового і річного оцінювання;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів.

За результатами проведення моніторингів навчальних досягнень учнів у закладі готується звіт, у якому підводяться підсумки проведення моніторингових досліджень. Результати аналізу моніторингових досліджень розглядаються на засіданні педагогічної ради.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Яка освітня мета проведення моніторингових досліджень?
- Чи підготовленні аналітичні матеріали за результатами дослідження?
- Чи прийняті рішення про вдосконалення освітньої діяльності за результатами прийнятих рішень на основі проведених моніторингів?
- Чи внесли зміни вчителі в практику оцінювання навчальних досягнень учнів, якщо були виявлені проблеми за результатами моніторингів?

Методи збору інформації, які було використано

- Вивчення документації (аналітичні звіти, статистичний аналіз, протоколи засідань педагогічної ради).

Критерій 2.2.2. Впровадження у КЗ “ Акадeмічна гімназія Кропивницької міської ради» системи формульовального оцінювання

У закладів впроваджується система формульовального оцінювання. Учителі, які працюють в початковій школі, шукають підходи в оцінюванні, які б враховували індивідуальний поступ учня. Тому в освітній процес школи впроваджується формульовальне оцінювання. Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат.

Особливостями впроваджуваного у закладі формульовального оцінювання є те, що воно:

- націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- не передбачає порівняння навчальних досягнень різних учнів;
- широко використовує описове оцінювання;
- застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
- забезпечує зворотний зв'язок – отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як учитель реалізував поставлені навчальні цілі.

У НУШ (1 – 4 класи) учителями 1-4 класів впроваджено саме формульовальне оцінювання. Під час спостереження за проведенням навчальних занять було виділено такі аспекти роботи вчителів , найбільш активно в початковій школі:

- визначається, що потребує виправлення або покращення у роботі учня;
- вказують на напрями виправлення помилок та подальшої роботи учня;
- заохочують учнів до роботи в парах та кооперативної (групової) роботи.

Під час впровадження формульовального оцінювання учителі виробляють чіткі критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Зміст цих критеріїв пояснюють учням і батькам зрозумілою і доступною мовою. Критерії оцінювання доводять до відома учнів під час уроків. Також вчителі застосовують спільну з учнями розробку критеріїв оцінювання.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Яка частина вчителів використовує формульовальне оцінювання в своїй роботі?
- Які особливості використання формульовального оцінювання в початковій школі?
- Як можна прослідкувати прогрес у навчальних досягненнях учня?
- Які форми роботи використовуються вчителями для впровадження формульовального оцінювання в освітньому процесі?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).

Результати опитування учнів (брало участь 165 учнів)

Наскільки доступно вчителі пояснюють та аргументують виставлення оцінок?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують	86	52
1.	вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє прохання	64	39
1.	вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінку, навіть на моє прохання	13	8
1.	вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґрунтувати виставлену оцінку, навіть на моє прохання	1	0,6

В яких формах Ви, як правило, отримуєте зворотній зв'язок від вчителів щодо Вашого навчання:

№ з/п	Перелік тверджень	Від усіх вчителів	Від більшості вчителів	Від окремих вчителів
1.	Пояснення та аргументація виставлених оцінок	49 (30%)	81(49%)	18 (11%)
2.	Аналіз допущених помилок	56 (34%)	58 (35%)	28 (17%)
3.	Визначення шляхів покращення результатів навчання	47(28%)	56 (34%)	32 (19%)
4.	Заохочення до подальшого навчання	53(32%)	59(36%)	28(17%)

У школі оцінюють Ваші результати навчання з метою:

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	відстеження Вашого індивідуального прогресу у навчанні	49	30
1.	визначення рівня Ваших знань, умінь і навичок	98	59
1.	для відтворення матеріалу підручника	15	9

1.	мені невідомо з якою метою	9	5
1.	оцінка використовується як інструмент покарання	8	5

1. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

► Критерій 2.3.1. Формування у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця школяра. Однією з ключових компетентностей, яку формують вчителі школи у учнів, є вміння вчитися впродовж життя.

Розвиток відповідального ставлення у учнів КЗ “ Академічна гімназія Кропивницької міської ради ” до навчання здійснюється:

- активізацією участі учнів в організації своєї навчальної діяльності;
- наявністю чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- зосередженням освітнього процесу на оволодіння учнями ключовими компетентностями, а не на відтворенні інформації;
- можливістю вибору учнями власної освітньої траєкторії;
- заохоченням і позитивним оцінюванням роботи учня;
- проведенням у закладі освіти профорієнтаційної роботи: викладання спецкурсів і факультативів.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінювання виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи використовують вчителі компетентнісний підхід у викладацькій роботі?
- Чи проводиться в закладі освіти системна профорієнтаційна робота?
- Чи розглядається дане питання під час проведення виховних заходів, батьківських зборів?
- Чи використовують вчителі у своїй роботі чіткі і зрозумілі критерії оцінювання навчальних досягнень учнів?
- Чи відображене дане питання в системі науково-методичної роботи закладу освіти?

Методи збору інформації, які було використано

- Вивчення документації (річний план роботи).
- Спостереження (за навчальними та виховними заняттями).
- Опитування (анкетування учнів).

Результати опитування учнів (брало участь 165 учнів)

Ваша думка вислуховується і враховується вчителями під час проведення уроків?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	так, враховується з більшості навчальних предметів	91	55
1.	враховується з окремих навчальних предметів	64	39
1.	більшість вчителів нав'язують свою думку як єдино правильну	16	10

1.	думка учнів практично не враховується	2	1
----	---------------------------------------	---	---

**Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання?
(можна обрати декілька варіантів відповідей)**

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	виключно від моєї праці та наполегливості	114	69
1.	від моєї праці та батьків, які мотивують мене до навчання	64	39
1.	від рівня викладання	58	35
1.	від більш поблажливого ставлення вчителів	20	12
1.	від моїх однокласників, які допомагатимуть мені на уроках та з домашніми завданнями	12	7
1.	від погодних умов	7	4
1.	від обладнання та інтер'єру школи	8	5
1.	від об'єктивного/необ'єктивного оцінювання моїх навчальних досягнень	32	19

Укажіть твердження, з яким Ви найбільше погоджуєтесь:

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, моя школа цю відповідальність розвиває	95	58
1.	я відповідально ставлюсь до навчання, усвідомлюю його важливість для подальшого життя, але школа цю відповідальність не розвиває	37	23
1.	освітній процес у моїй школі не сприяє відповідальному ставленню до навчання, відповідально ставлюся до вивчення деяких предметів	18	11
1.	вважаю, що школа не готує випускника до життя, тому у мене відповідальність за результати навчання відсутня	15	9

► Критерій 2.3.2. Впровадження самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти Чернівецька ЗОШ І-ІІІ ст.№37 забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти під час здійснення освітнього процесу. Вчителі школи працюють над формуванням особистості у процесі самостійно організованої діяльності (праці, самонавчання, самовиховання, самооцінювання) , здійснюють кваліфіковане педагогічне керівництво даним процесом.

Учителі закладу використовують формувальне оцінювання, під час якого застосовуються прийоми самооцінювання та взаємооцінювання. Під час застосування самооцінювання і взаємооцінювання дітей вчать об'єктивно оцінювати себе, маючи цілі, яких вони повинні досягти в процесі навчання, та зрозумілі критерії оцінювання, оцінювати власну компетентність, реагувати у відповідь, сприймати оцінку інших та обговорювати її, самостійно регулювати власну навчальну діяльність.

Вчителі закладу для розвитку навичок самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності дитини:

- регулярно нагадують учням про цілі і критерії оцінювання;
- планують при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/взаємооцінювання;
- оприлюднюють мету навчального заняття, критерії оцінювання навчальних досягнень.

Дане питання розглядалось на методичних нарадах вчителів, вивчалось у структурі роботи методичних об'єднань.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи розглядалось дане питання в структурі методичної роботи, у процесі співпраці вчителів?
- Яка частка вчителів закладу освіти застосовує самооцінювання і взаємооцінювання учнів?
- Чи наявні у закладі освіти чіткі критерії навчальних досягнень?
- Чи надають вчителі допомогу учням у процесі самооцінювання навчальної діяльності учнів?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).
- Опитування (анкетування педагогічних працівників, учнів)

Результати опитування вчителів

(у опитуванні брали участь 65 вчителів)

Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	поточне	33	51
1.	формувальне	23	35
1.	самооцінювання учнями	33	51
1.	взаємне оцінювання учнів	29	45
1.	підсумкове	38	58
1.	інше	4	6

Результати опитування учнів (брало участь 165 учнів)

Чи здійснюєте Ви самооцінювання результатів своєї роботи під час занять?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1.	так, постійно	43	26
1.	здебільшого, так	71	43
1.	дуже рідко	38	23
1.	ніколи	11	7